

فراگیری ضرب بازی

شیلا مدرس

کارشناس تربیت بدنی و آموزگار ناحیه ۳ اصفهان

نصیباً تبریزیان

کارشناس ارشد محاسبات نرم و آموزگار ناحیه ۳ اصفهان

اشاره

نوشته حاضر گزارشی از یاری گرفتن از درس تربیت بدنی و بازی برای آموزش و حفظ ضرب اعداد است که به دلیل خسته کننده بودن آن موجب مشکلاتی در سطوح مختلف می شود. بدین منظور، طرحی از سوی دبیر تربیت بدنی آماده و اجرا شده است که به صورت فعالانه و با اشتیاق زیاد از سوی دانش آموزان مورد توجه آنان قرار گرفت و به وسیله خودشان اجرا شد. اجرای این بازی می تواند مشکل یادگیری ضرب را تا حدی برطرف کند و یادگیری آن را برای دانش آموزان خوشایند گرداند.

در طول چندین سال تدریس ریاضی در مدارس متوسطه چهار استان کشور شاهد آن بودیم که برخی از دانش آموزان در جدول ضرب مشکل داشتند و در نتیجه برخی محاسبات مربوط به ضرب و تقسیم کسر، اعداد صحیح، جذر و... را اشتباه انجام می دادند. این امر باعث شد تا در سال تحصیلی گذشته که برای اولین بار تجربه تدریس در مقطع چهارم ابتدایی پیدا شد، در جلسات اولیه سال تحصیلی جدول ضرب دانش آموزان مورد ارزیابی قرار گیرد. در دو فصل کتاب ریاضی چهارم ابتدایی ضرب های چندرقمی و تقسیم آموزش داده می شود. هنگام پرسش و پاسخ، تعدادی از دانش آموزان که در ضرب یک رقمی ایراد دارند، دیده شدند. از وسایل کمک آموزشی بهره گیری شد. اصرار بر یادگیری و حفظ جدول ضرب باعث شد برخی جدول ضرب را حفظ کنند. ضرب با کمک انگشتان دست نیز آموزش داده شد، اما با وجود علاقه و شور و اشتیاق دانش آموزان هنوز عده ای در پیدا کردن حاصل ضرب اعداد بیشتر از پنج مشکل داشتند. در درس تربیت بدنی از بچه ها خواسته شد تا برای جلسه آینده با تمرین جدول ضرب را به حافظه شان بسپارند تا بتوانند در بازی شرکت کنند.

کلیدواژه ها: تربیت بدنی، آموزش ریاضی، بازی ضرب

نام بازی آموزش ضرب با بازی

هدف

آموزش بهتر جدول ضرب با بازی بدون استرس و نگرانی. تصور بر این است که این تجربه و بازی برای علاقه‌مند شدن دانش‌آموزان به جدول ضرب و ریاضی به‌ویژه در جلسات آغازین سال تحصیلی مناسب است، زیرا همه دانش‌آموزان بیشترین توان و انرژی خویش را در حال بازی به کار می‌گیرند و به دور از استرس‌های کلاس درس در محیطی جذاب و متفاوت به فراگیری ریاضی به همراه ورزش می‌پردازند؛ امری که به فراگیری ریاضی به‌صورت ضمنی و شیرین شدن آن به معنای واقعی و همچنین هدفمندتر شدن بازی و ورزش می‌انجامد. این نوع آموزش مستلزم همکاری آموزگاران و برنامه‌ریزی میان‌رشته‌ای است؛ کاری که در مدارس ما به ندرت یافت می‌شود، ولی بسیار جذاب است.

وسایل مورد نیاز

گچ و نخ به طول دو متر برای رسم دایره

شرح بازی

با همکاری دانش‌آموزان دایره‌ای به شعاع ۲ متر در حیاط دبستان کشیده و ارقام ۰ تا ۹ با فاصله مناسب روی محیط دایره نوشته می‌شود. در مرکز دایره دو مربع خالی کشیده می‌شود: مربع سمت چپی برای دهگان و مربع سمت راستی برای یکان. سپس قانون بازی برای بچه‌ها توضیح داده می‌شود. بازی با ده نفر اول آغاز می‌شود و هر دانش‌آموز روی یکی از ارقام ۰ تا ۹ قرار می‌گیرد. گردن‌آویزی برای هر یک از دانش‌آموزان متناسب با شماره‌ای که روی آن قرار داشتند، تهیه می‌شود. وقتی حاصل ضرب ۹ در ۳ را بخواهیم، با توجه به جواب که ۲۷ می‌شود، اشخاصی که روی شماره‌های ۲ و ۷ قرار دارند، باید به درستی روی یکان و دهگان قرار گیرند. هر دانش‌آموزی اشتباه کند، گردن‌آویز خود را به دانش‌آموز دیگر می‌دهد. محل قرار گرفتن دانش‌آموزان مطابق شکل روبه‌روست.

مقررات

دانش‌آموزان باید جدول ضرب را تا حدی حفظ باشند و با این بازی جدول ضرب در ذهنشان حک می‌شود. بازی با ده نفر اول آغاز می‌شود و هر دانش‌آموز روی یکی از ارقام ۰ تا ۹ قرار می‌گیرد. بعد از اعلام ضرب توسط معلم یا یک دانش‌آموز همیار معلم، دانش‌آموزان بلافاصله جواب را به ذهن خود می‌آورند و دو دانش‌آموزی که جواب ضرب عدد آن‌هاست، در قسمت دهگان و یکان وسط دایره می‌ایستند. هر دانش‌آموزی که به موقع نتواند در قسمت وسط دایره قرار گیرد و جواب صحیح بدهد، جاییش را با دانش‌آموز دیگری که خارج از بازی است عوض می‌کند.

در پایان کلاس می‌توانیم در محیطی متفاوت و جذاب به کمک یک بازی بر مشکل کمبود وقت برای تکرار و تمرین آموزش ضرب غلبه کنیم.